

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-256 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-65/1656-611
Karar Tarihi : 19.12.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Canan İÇEL

C. BAŞVURAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.
- Yakup SÖNMEZ
Adres tespit edilememiştir.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Kale Seyahat Oto. İřlt. Ltd. řti.
Ayazpařa Mah. Otogar İçi No:6 Saray/Tekirdađ
- Lüks Yonca Uluslararası Turizm Seyahat ve İnşaat Ticaret Ltd. şti.
Büyük İstanbul Otogarı No:162 Terazidere/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Tekirdađ' da faaliyet gösteren Kale Seyahat Oto. İşlt. Ltd. şti. ile Lüks Yonca Uluslararası Turizm Seyahat ve İnşaat Ticaret Ltd. şti.'nin anlaşarak İstanbul-Çerkezköy hattında sıra sistemiyle seferleri paylaştıkları ve fiyat birlikteliği yaptıkları iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** İlk başvuruda; Tekirdađ' da faaliyet gösteren Kale Seyahat Oto. İşlt. Ltd. şti.(Kale Seyahat) ve Lüks Yonca Uluslararası Turizm Seyahat ve İnşaat Ticaret Ltd. şti. (Lüks Yonca Seyahat)'in anlaşarak İstanbul-Çerkezköy hattında sıra sistemi yapmak suretiyle seferleri paylaştıkları ve bilet fiyatlarını birlikte belirledikleri, ikinci başvuruda ise üç yıl önce 12 TL olan bilet fiyatlarının 17 TL'ye çıktığı ve iki turizm firmasının farklı biletlerle aynı araçta yolcuları taşıdığı iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 29.06.2012 tarih ve 5255 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 30.07.2012 tarih 2012-4-256/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 09.08.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 13.12.2012 tarih ve 2012-4-256/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜřÜ:** İlgili raporda, başvuru konusu iddia ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya konusu iddialar niteliği gereği 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında incelenmiştir. Bu çerçevede, ülkemizdeki karayolu ile yolcu taşımacılığı pazarlarının yapısı gereği bir rekabet ihlalinin olup olmadığı değerlendirilirken, mevcut yasal düzenlemeler, regülasyon, piyasanın yapısı ve piyasaya giriş çıkış engelleri gibi faktörler birlikte ele alınmıştır.
- (6) Öncelikle değinilmesi gereken husus Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

12-65/1656-611

(Bakanlık)'nın bu sektöre yönelik mevzuattan kaynaklanan regülasyon yetkisidir. 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca Bakanlığın ücret tarifelerinde taban ve tavan fiyat belirleme yetkisi mevcuttur. Anılan Kanun'a dayanılarak çıkarılan Karayolu Taşıma Yönetmeliği ise yetki belgesi sahiplerine uygulayacakları fiyat tarifelerini Bakanlığa onaylatma zorunluluğu getirmiştir. Yine aynı Yönetmelik uyarınca, onaylatılan ücret tarifesinin üstünde ücret talep edilemeyeceği gibi bu fiyatın %30'undan daha fazla indirim yapılması da mümkün değildir. Öte yandan Bakanlık düzenli olarak yayımladığı Tebliğlerle yurtiçi yolcu taşımacılığında uygulanacak taban ücretleri de açıklamaktadır. Tüm bu düzenlemelerin sektördeki bilet fiyatları üzerinde iki etkisi görülmektedir. Bunlardan ilki, söz konusu regülasyonların fiyatları belirli bir marj içinde sıkıştırması; ikincisi ise, Bakanlığın Bölge Müdürlükleri'ne onaylatılan fiyatların rakiplerin fiyatlarını gözlemlemeyi daha mümkün hale getirmesidir. Bu nedenle, oyuncu sayısının az olduğu pazarlarda, onaylatacağı ücret tarifesi üzerinde ücret talep edemeyeceğini ve fakat bu tarife üzerinden pratikte %30 indirim yapabileceğini bilen teşebbüsler piyasada mevcut olan en yüksek fiyatı gözlemlemekte ve bunu Bakanlığın onayına sunmaktadırlar.

- (7) Bu açıdan bakıldığında, 108 km olan İstanbul-Çerkezköy hattında en son yayınlanan "Taban Ücret Tarifesi"ne göre uygulanabilecek en düşük ücretin 10 TL, firmalar tarafından onaylatılan fiyatın 17,5 TL, uygulanan fiyatın ise yaklaşık 17 TL düzeyinde olduğu görülmüştür. Söz konusu fiyat düzeyinin oligopolistik bağımlılıkla da izahı mümkün görünmektedir. Ayrıca, yolcu listelerinin incelenmesinden anlaşıldığı üzere tarafların zaman zaman birbirlerinden farklı fiyatlar uyguladıkları da görülmektedir.
- (8) Öte yandan, anılan teşebbüslerin, uyguladıkları fiyatları eşitlemek konusunda iletişim içinde oldukları iddiasına ilişkin olarak, önaraştırma kapsamında teşebbüslerin İstanbul'daki satış ofislerinde raportörlerce yapılan yerinde incelemelerde, herhangi bir bulguya ulaşılmamıştır. Bunun yanı sıra, teşebbüslerden elde edilen fiyat listeleri incelendiğinde, iki teşebbüsün ortaklaşa fiyat belirlediklerine yönelik bir emareye rastlanmamıştır.
- (9) Ayrıca, karayolu taşımacılığı, dolayısıyla zaman ve ücrete ilişkin hususlar Bakanlık tarafından Karayolu Taşıma Yönetmeliği¹ ile ayrıntılı olarak düzenlenmiş olup, bu çerçevede teşebbüslerin sefer saatlerinde anlaşarak faaliyet göstermelerine ilişkin soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (10) Diğer taraftan, teşebbüslerin yapmış oldukları işbirliği protokolü çerçevesinde, bilet satış ağlarını birleştirmek yoluna gitmelerinde bir sakınca bulunmamaktadır. Esasen, karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı ilgili ürün pazarında faaliyet göstermekte olan iki rakip teşebbüs arasında gerçekleştirilmiş bu tür bir işbirliği anlaşması, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir anlaşma olmakla birlikte, bilet satışı ile sınırlı kaldığı müddetçe Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet alabilecek niteliktedir. Zira anılan teşebbüsler, bilet satış ağlarını birleştirmek yoluyla, otobüs firmaları açısından önemli bir maliyet kalemi teşkil eden yer hizmetleri bakımından ciddi bir maliyet düşüşü sağlamaktadır. Yine, her iki teşebbüs de işbirliği sayesinde kendi satış noktalarından çok daha fazla sayıda noktada bilet satışı gerçekleştirebilme ve dolayısıyla da daha fazla müşteriye ulaşma imkanı bulmaktadır.
- (11) Yukarıda yer verilen tespitler çerçevesinde, Kale Seyahat ve Lüks Yonca Seyahat hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

¹ Resmi Gazete Tarihi: 11.06.2009 Resmi Gazete Sayısı: 27255

12-65/1656-611

J. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.